

GSMH

Turgay ÇETİN

Devlet Bütçe Uzman Yardımcısı
turgayc@bumko.gov.tr

Geçtiğimiz günlerde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), üretim yöntemiyle hesaplanan gayri safi milli hasıla (GSMH) ve harcama yöntemiyle hesaplanan gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) 2007 yılı birinci çeyrek sonuçlarını açıkladı. Buna göre Türkiye Ekonomisi, 2007 yılının ilk çeyreğinde de 2002 yılının ikinci çeyreğinden itibaren sürdürdüğü aralıksız büyüme sürecini devam ettirmiştir, 21 çeyrektir büyümesini sürdürerek önemli bir rekora imza atmıştır.

Gayri safi milli hasıla, geçtiğimiz 2007 yılının ilk çeyreğinde % 6,7 oranında büyümüştür. Aşağıdaki tabloda

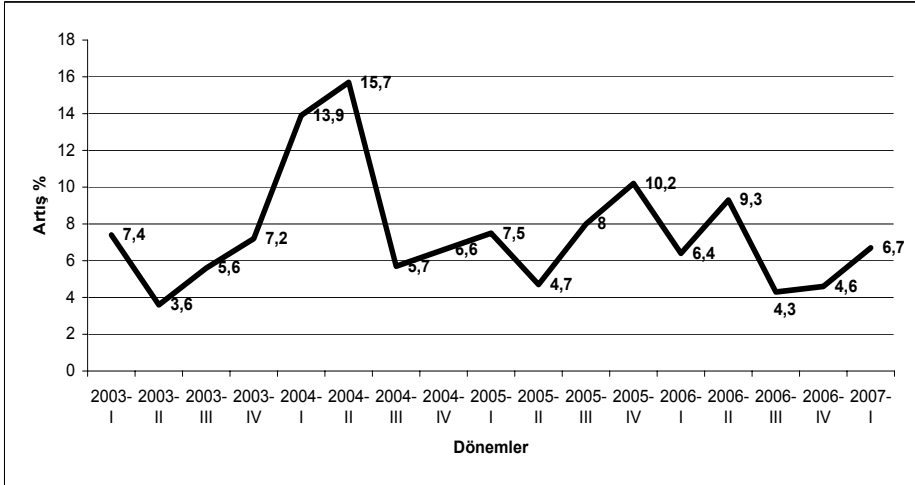
dönemsel olarak GSMH artış oranları görülmektedir.

Üretim yöntemiyle hesaplanan GSMH tahminlerine göre, 2007 yılının ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre "cari fiyatlarla" yüzde 20,6'lık artışla 129 milyar 641 milyon 509 bin 473 YTL, dolar cinsinden ise yüzde 13,8'lik artışla 91 milyar 801 milyon dolar oldu.

Birinci 3 aylık dönemde, "sabit fiyatlarla" hesaplanan GSMH ise bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 6,7'lik artışla, 33,8 milyon YTL olarak hesaplandı.

GSMH ARTIŞ ORANLARI

DÖNEMLER	2003- I	2003- II	2003- III	2003- IV	2004- I	2004- II	2004- III	2004- IV	2005- I	2005- II	2005- III	2005- IV	2006- I	2006- II	2006- III	2006- IV	2007- I
GSMH ARTIŞ ORANLARI	7,4	3,6	5,6	7,2	13,9	15,7	5,7	6,6	7,5	4,7	8	10,2	6,4	9,3	4,3	4,6	6,7



2007 yılının birinci dönemine ilişkin hesaplanan GSYH değeri ise geçen yıla göre 'sabit fiyatlarla' yüzde 6,8 artış gösterdi.

Üretim yöntemiyle hesaplanan GSYH tahmininde, birinci 3 aylık dönemde cari fiyatlarla GSYH, geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 20,5'lik artışla

129 milyar 905 milyon 831 bin 643 YTL, dolar cinsinden yüzde 13,8'lik artışla 91 milyar 989 milyon dolar oldu.

Bu yılın birinci 3 aylık döneminde sabit fiyatlarla GSYH ise yüzde 6,8'lik artışla 34,2 milyar YTL olarak saptandı.

Diğer taraftan harcamalar yöntemiyle yapılan GSYİH büyümesi hesaplamalarına baktığımızda 2007 yılının ilk çeyreğinde özel tüketim harcamalarının yüzde 1.6, devletin nihai tüketim harcamalarının yüzde 9, gayrisafi sabit sermaye oluşumu harcamalarının yüzde 3, ihracatın da yüzde 14 büyümüş olduğunu, buna karşılık ithalatın büyümesinin yalnızca yüzde 4.2'de kaldığını görüyoruz.

Aşağıdaki tabloda yıllar itibariyle sektörlerin bir önceki yıla göre sabit fiyatlarla yüzde gelişimleri gösterilmektedir.

2007'nin ilk çeyreğinde hiç bir sektörde küçülme yaşanmazken, sektörel bazda en yüksek büyüme sabit fiyatlarla yüzde 16.2 ile inşaat oldu. İlk 3 ayda tarım yüzde 1.1, sanayi yüzde 7.5, ticaret sektörü de yüzde 6.3 büyüdü. Büyüme, ulaştırma ve haberleşmede yüzde 7.3, mali kuruluşlarda yüzde 7.2, konut sahipliğinde yüzde 2.3, serbest meslek ve hizmetlerde yüzde 4.8, devlet hizmetlerinde yüzde 1.3, kar amacı olmayan kuruluşlarda yüzde 1.2, ithalat vergisinde ise yüzde 8.8 olarak gerçekleşti.

GSMH verilerini kişi başı olarak değerlendirdiğimizde; 2007 yıllık programında öngörülen 73 milyon 875 bin kişilik nüfus esas alınarak yapılan hesaplamaya göre, geçen yıl sonu itibariyle 5 bin 477 dolar olan kişi başı GSMH'nin ilk çeyrek sonu itibariyle 5 bin 561 dolar olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo- Yıllar İtibariyle Sektörlerin Bir Önceki Yıla Göre Sabit Fiyatlarla Yüzde Gelişimleri

Sektörler	2005				2006				2007
	1.Dönem	2.Dönem	3.Dönem	4.Dönem	1.Dönem	2.Dönem	3.Dönem	4.Dönem	1.Dönem
Tarım	4,3	8,2	7,5	-0,1	7,6	-0,4	0,5	9,7	1,1
Sanayi	6,6	3,9	5,7	10,1	4,5	11,1	7,2	6,5	7,5
İnşaat	20,6	25,4	25,6	14,8	27,1	14,9	21,3	16,1	16,2
Ticaret	7	5	7,5	9,9	7,1	8	5	4	6,3
Ulaştırma	6,8	4,7	8	15,2	3,6	5,8	2,1	1,5	7,3
Mali Kuruluşlar	0,7	0,3	-0,5	-1,2	1	-0,5	1,5	6,9	7,2
Konut Sahipliği	1,3	1,4	1,6	1,9	2	2,1	2,3	2,3	2,3
Hizmetler	6,7	5,5	7,7	9,4	5,1	5,2	4,7	6	4,8
Devlet Hizmetleri	-0,3	1,3	1	1,2	1,9	2,3	2,2	1,5	1,3
Kar Amacı Olmayan Kuruluşlar	-1,3	0,1	-0,2	0,4	1	1,1	0,2	1,1	1,2
İthalat Vergisi	8,7	8,8	14,7	16,2	15,4	14,1	5	2,7	8,8
GSYİH	6,6	5,5	7,7	9,5	6,7	8,3	4,8	5,2	6,8
Dış Alem Net Faktör Gelirleri	-47	127,1	-29,8	-51,1	37,9	-66	97,5	137,6	12,3
GSMH	7,5	4,7	8	10,2	6,4	9,3	4,3	4,6	6,7

ÖDEMELER DENGESİ

Yasemin ÖZDEMİR
Devlet Bütçe Uzman Yardımcısı
yasemin@bumko.gov.tr

ÖDEMELER DENGESİ ANALİTİK SUNUM		2006	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2007
(Milyon ABD Dolar)			OCAK- MAYIS	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	OCAK- MAYIS
A-	CARİ İŞLEMLER HESABI	-31.460	-16.723	-2.928	-3.228	-3.026	-3.147	-3.504	-15.833
1.	İhracat f.o.b.	91.689	34.005	6.948	8.055	9.391	8.799	9.716	42.909
2.	İthalat f.o.b.	-131.752	-51.466	-9.970	-10.757	-12.439	-12.231	-13.964	-59.361
	Mal Dengesi	-40.063	-17.461	-3.022	-2.702	-3.048	-3.432	-4.248	-16.452
3.	Hizmetler Dengesi: Gelir	24.369	6.918	1.316	1.178	1.468	1.742	2.395	8.099
4.	Hizmetler Dengesi: Gider	-10.831	-4.129	-888	-951	-925	-940	-1.322	-5.026
	Hizmet Dengesi	13.538	-14.672	-2.594	-2.475	-2.505	-2.630	-3.175	-13.379
5.	Gelir Dengesi: Gelir	4.473	1.775	670	533	472	430	464	2.569
6.	Gelir Dengesi: Gider	-11.095	-4.368	-1.106	-1.380	-1.102	-1.014	-901	-5.503
	Gelir Dengesi	-6.622	-17.265	-3.030	-3.322	-3.135	-3.214	-3.612	-16.313
7.	Cari Transferler	1.687	542	102	94	109	67	108	480
B.	SERMAYE HESABI								
C.	FINANS HESABI	45.244	25.496	5.296	6.018	5.848	1.530	1.338	20.030
8.	Yurtdışında Doğrudan Yatırım	-934	48	-1.050	-48	-133	-102	-96	-1.429
9.	Yurtiçinde Doğrudan Yatırım	20.168	8.521	6.310	1.609	1.234	870	994	11.017
10.	Portföy Hesabı-Varlıklar	-4.053	-688	425	-506	-574	-154	80	-729
11.	Portföy Hesabı-Yükümlülükler	11.402	574	2.804	3.786	-1.328	2.680	-72	7.870
12.	Diğer Yatırımlar-Varlıklar	-12.358	-60	1.008	-196	-918	-2.509	-4.969	-7.584
13.	Diğer Yatırımlar-Yükümlülükler	31.019	17.101	-4.201	1.373	7.567	745	5.401	10.885
	Cari,Sermaye ve Finansal Hesaplar	13.784	8.773	2.368	2.790	2.822	-1.617	-2.166	4.197
D.	NET HATA VE NOKSAN	-3.159	856	631	514	-427	1.336	963	3.017
	GENEL DENGE	10.625	9.629	2.999	3.304	2.395	-281	-1.203	7.214
E.	REZERV VARLIKLAR	-10.625	-9.629	-2.999	-3.304	-2.395	281	1.203	-7.214

I-CARİ İŞLEMLER HESABI

2007 yılının Mayıs ayında cari açık, bir önceki yılın Mayıs ayıyla karşılaştırıldığında % 14,3 oranında azalarak 4.088 milyon ABD dolarından 3.504 milyon ABD dolarına düşmüştür. Ocak-Mayıs döneminde cari açık, bir önceki yılın aynı dönemle karşılaştırıldığında % 5,3 oranında azalarak 16.723 milyon ABD dolarından 15.833 milyon ABD dolarına inmiştir.

Dış Ticaret Dengesi

2007 yılı Ocak-Mayıs dönemi verilerine göre ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret dengesi, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 5,8 azalarak 16.452 milyon ABD doları tutarında açık vermiştir. 2007 yılının Ocak-Mayıs dönemi alt kalemler itibariyle incelendiğinde, ithalat (CIF) harcamalarının bir önceki yılın aynı dönemine oranla %

15,3 oranında artarak 59.361 milyon ABD dolarına ulaştığı; ihracat (FOB) gelirlerinin % 26,2 oranında artarak 42.909 milyon ABD dolarına yükseldiği görülmektedir.

2007 Ocak- Mayıs dönemi itibariyle ithalat (CIF) harcamaları ve ihracat (CIF) gelirleri içindeki payları itibariyle ilk beş fasıl aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Yıllar itibariyle ödemeler dengesi açısından önemli bir büyüklüğe sahip olan ithalat harcamalarının fasillere göre dağılımını incelediğimizde ilk sırayı mineral yakıt ve yağların (toplam ithalat içindeki payı =% 19,30) aldığı görülmektedir. Ülkenin genel iktisadi yapısına uygun olarak 2007 Ocak- Mayıs döneminde de ithalat harcamalarımızın yarısından fazlasının yakıt, demir çelik ve makine cihazlar gibi esnekliği düşük ve ekonomik büyümeyle orantılı olarak talebi artan mallara yönelik harcamalardan oluştuğu görülmektedir. 2007 Ocak- Mayıs

FASILLAR (İTHALAT)	Tutar (1000\$)	Toplam ithalat içindeki payı%
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve müstahsalları, mumlar	12 072 057	19,30
Makinalar, mekanik cihazlar, kazanlar ve aksam, parçalar	8 195 266	13,10
Demir ve çelik	6 488 868	10,37
Elektrikli makine ve cihazlar, aksam ve parçaları	4 812 304	7,69
Motorlu kara taşıtları, traktör, bisiklet, motosiklet ve diğer	4 158 378	6,65
İlk 5 Fasil Toplamı	35.726.873	57,11

FASILLAR (İHRACAT)	Tutar (1000\$)	Toplam ihracat içindeki payı%
Motorlu kara taşıtları, traktör, bisiklet, motosiklet ve diğer	6 228 705	15,39
Makinalar, mekanik cihazlar, kazanlar ve aksam, parçalar	3 410 366	8,35
Demir ve çelik	3 380 268	8,42
Örme giyim eşyası ve aksesuarları	3 129 457	7,73
Elektrikli makine ve cihazlar, aksam ve parçaları	2 641 976	6,53
İlk 5 Fasil Toplamı	35.726.873	46,42

döneminde, ihracata en yüksek katkı motorlu kara taşıtları ve ana metal sanayi sektöründen gelmiştir.

Hizmetler Dengesi

2006 yılının Ocak-Mayıs döneminde 2.789 milyon ABD doları fazla veren Hizmetler Dengesi kalemi, 2007 yılının aynı döneminde 3.073 milyon ABD doları fazla vermiştir. Yukarıdaki tabloda görünmemekle birlikte, alt kalemler itibariyle incelendiğinde; Nisan ve Mayıs ayları tahmini veriler olmak üzere, net turizm gelirlerinin % 10,9 oranında artarak 3.499 milyon ABD dolarına ulaştığı tahmin edilmektedir. Hizmetler başlığının diğer önemli bir kalemi olan taşımacılık kaleminde ise net giderler, 2006 yılının aynı

dönemine oranla % 25,7 küçülme kaydederek 168 milyon ABD doları olmuştur.

Gelir Dengesi

Ücret ödemeleri ve yatırım geliri kalemlerinden oluşan gelir dengesi kalemi, 2007 yılının Ocak-Mayıs döneminde 2.934 milyon ABD doları net çıkış kaydetmiştir. Bu dönemde yatırım geliri kaleminin altında yer alan doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve faizlerden oluşan diğer yatırımlarda gerçekleşen net çıkışlar, sırasıyla 827 milyon, 162 milyon ve 1.898 milyon ABD doları olmuştur.

Cari Transferler

Bir önceki yılın Ocak-Mayıs dönemiyle karşılaştırıldığında cari transferler, 2007 yılının aynı döneminde % 11,4 oranında azalarak 480 milyon ABD doları olmuştur.

II- SERMAYE VE FİNANS HESAPLARI

2007 yılının Ocak-Mayıs döneminde finans hesaplarında gerçekleşen net sermaye girişi, 2006 yılının aynı dönemine göre % 19,2 azalarak 12.816 milyon ABD doları olmuştur.

Doğrudan Yatırımlar

Yurtdışında yerleşik kişilerin yurtiçinde yaptıkları net yatırımlar, 2006 yılının Ocak-Mayıs döneminde 8.521 milyon ABD doları olarak gerçekleşirken bu yılın aynı döneminde 11.017 milyon ABD dolarına yükselmiştir. Yurtiçinde yerleşik kişilerin yurtdışında yaptıkları net yatırımlarla ilgili olarak, bir önceki yılın ilk beş ayında net 48 milyon ABD doları tasfiye yapılmış, 2007 yılının aynı döneminde ise net 1.429 milyon ABD doları tutarında yurtdışında yeni yatırım yapılmıştır.

Portföy Yatırımları

Portföy yatırımlarında 2006 yılının Ocak-Mayıs döneminde 114 milyon ABD doları net sermaye çıkışı gözlemlenirken, 2007 yılının aynı döneminde 7.141 milyon ABD doları net giriş gerçekleşmiştir.

Alt hesaplara baktığımızda portföy yatırımları kaleminin yükümlülükler bölümünde Genel Hükümet, yurtdışında ihraç edilmiş tahvillerle ilgili olarak, Mayıs ayında 1.017 milyon ABD doları tutarında anapara geri ödemesinde bulunarak Ocak-Mayıs döneminde net 2.360 milyon ABD doları net borçlanma gerçekleştirmiştir.

Ayrıca yurtdışında yerleşik kişiler, Mayıs ayında hisse senedi piyasasında 1.909 milyon ABD doları net alım, devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 964 milyon ABD doları

tutarında net satım gerçekleştirmişlerdir. Böylece, 2007 yılı Ocak-Mayıs döneminde söz konusu piyasalarda sırasıyla 2.126 milyon ve 3.384 milyon ABD doları net alım gerçekleştirilmiştir.

Diğer Yatırımlar

Ticari ve nakit krediler ile mevduatlardan oluşan bu kalemden 2006 yılı Ocak-Mayıs döneminde 13.581 milyon ABD doları net giriş gerçekleşmişken, 2007 yılının aynı döneminde 1.181 milyon ABD doları net giriş olmuştur.

Rezerv Varlıklar

Finans hesaplarının son kalemi olan rezerv varlıkların içinde bulunan resmi rezervler, 2006 yılının ilk beş aylık döneminde 6.169 milyon ABD doları artmışken, bu yılın aynı döneminde 5.094 milyon ABD doları artış göstermiştir.

Ödemeler bilançosunu genel olarak gözden geçirdiğimizde dış ticaret açığı ve yurtiçine doğrudan yatırımlar kalemleri göze çarpmaktadır. Türkiye örneğiyle de pekişen bir olgu iktisadi büyümeyle cari işlemler hesabında verilen fazla ve açıkların bağlantılı olduğudur. Bu çerçevede iktisadi büyümenin ithalatı tetiklediği, durgunluk yaşanan dönemlerde ise ithalatın yavaşladığı söylenebilir. Burada önemli olan bir diğer nokta 2006 yılsonu itibarıyla % 69,6 olan ihracatın ithalatı karşılama oranını yükseltmektir. Böylece artan ihracatla birlikte ekonomik büyüme yavaşlamadan dış ticaret açığı azaltılabilecektir. Bu oranın 2007 Ocak – Mayıs dönemi itibarıyla % 72,2'ye yükseldiğini görmekteyiz. Geçen yılın aynı döneminde ihracatın ithalatı karşılama oranının % 66,1 olduğu dikkate alınırsa söz konusu yükselişin dönemsel olmadığı söylenebilir.

Türkiye'nin üretim profilini incelediğimizde üretimin büyük oranda yurtdışından ithal edilen ara malları ile gerçekleştirildiği ve

ihracatın tekstil gibi katma değeri düşük sektörlerde yoğunlaştığı görülmektedir. Öte yandan, 2005 yılının son çeyreğinden itibaren toplam ihracatta en yüksek paya sahip tekstil ve giyim sektörü ihracatının zayıf performans gösterdiği gözlenmektedir. İhracatta sermaye yoğun sektörlerin öne çıkması ve emek yoğun sektörlerin toplam ihracattaki payının gerilemesi dikkat çekmektedir. Üretim açısından değinilmesi gereken bir diğer nokta girdi miktarına dayalı üretim yerine verimliliğe dayalı üretim yapısına geçilmesinin gerekliliğidir. Üretim yapısında ciddi değişimler gerektiren bu durumun kısa vadede gerçekleşmesi zor görünmekle birlikte bu konuda alınacak önlemlerin orta vadede Türkiye ekonomisinin rekabet gücünü artırması açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Ödemeler bilançosunda dikkati çeken bir diğer nokta 2007 yılı Ocak – Mayıs dönemi itibariyle finans hesabında verilen 20.030 milyon ABD doları tutarındaki fazlanın 15.833 milyon ABD doları tutarında gerçekleşen cari açığı finanse etmesi ve 7.2140 milyon ABD doları tutarında rezerv artışına yol açmasıdır. Kriz yıllarından kalma bir alışkanlıkla Türkiye’de cari açığın/millî gelir oranını açısından %3,5-4 eşliğinin önemli olduğu düşünülmektedir. Ancak gerek dünya uygulamaları gerekse Türkiye’nin 2006 yılsonu itibariyle vermiş olduğu % 8'lere varan cari açık/millî gelir oranı dikkate alındığında eşik diye nitelendirebileceğimiz bir göstergenin olmadığı görülecektir. Cari açığın sürdürülebilmesi noktasında uluslar arası konjonktürün ve yabancı yatırımcılar tarafından algılanan ülke riskinin etkili

olduğu söylenebilir.

Diğer taraftan yüksek cari açık rakamlarının ülkenin dışa bağımlılığını ve kırılganlığını artırdığı bilinmektedir. Bu bağlamda finansmanı sağlansa bile cari açığın halen bir sorun olarak önümüzde durduğu bir gerçektir. Millî gelirin %8'ine varan cari açık rakamlarının günümüz itibariyle finanse edilebilmesi gelecekte oluşacak açıkların finansmanı konusundaki belirsizliği ortadan kaldırmamaktadır.

Finans hesaplarında 2006 yılsonu itibariyle görülen 20.168 milyon ABD doları, 2007 Ocak – Mayıs dönemi itibariyle 11.017 milyon ABD doları tutarındaki yurtiçine doğrudan sermaye yatırımları, bu açıdan daha da önemli hale gelmektedir. Yapısal olarak ekonomik büyümeyle paralel şekilde cari açık veren Türkiye’nin bu açığın finansmanını artan oranda doğrudan sermaye yatırımlarıyla sağlaması sevindirici bir gelişmedir. Bu durum cari açığın sıcak parayla finansmanına göre daha az risk taşımaktadır.

Diğer taraftan doğrudan sermaye yatırımlarının sektörel olarak dağılımı da önem taşımaktadır. Genel olarak doğrudan sermayenin istihdam yaratmaya ve üretime yönelik sektörlerle gelmesi ve bu sektörlerde daha önceden kurulmuş şirketlerin satın alınması yerine yeni şirketler, fabrikalar kurması tercih edilmektedir. Türkiye örneğinde ise doğrudan sermayenin şimdilik bu yapıda olmadığı genellikle hizmetler sektörüne yöneldiği ve istihdamı artırıcı bir etki yapmadığı görülmektedir.

ENFLASYON

M. Yasin SAATÇİ
Devlet Bütçe Uzman Yardımcısı
yasin@bumko.gov.tr

TÜFE VE ÜFE (2003=100) (Bir Önceki Aya Göre Değişim)													
	Yıl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	2005	-0,41	0,11	1,26	1,21	0,2	-0,48	-0,74	1,04	0,78	0,68	-0,95	-0,04
TÜFE	2005	0,55	0,02	0,26	0,71	0,92	0,1	-0,57	0,85	1,02	1,79	1,4	0,42
ÜFE	2006	1,96	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	-0,75	-0,23	0,45	-0,29	-0,12
TÜFE	2006	0,75	0,22	0,27	1,34	1,88	0,34	0,85	-0,44	1,29	1,27	1,29	0,23
ÜFE	2007	-0,05	0,95	0,97	0,8	0,39	-0,11						
TÜFE	2007	1	0,43	0,92	1,21	0,5	-0,24						

TÜFE VE ÜFE (2003=100) (Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişim)													
	Yıl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	2005	-0,41	-0,3	0,96	2,18	2,38	1,89	1,13	2,18	2,98	3,69	2,71	2,66
TÜFE	2005	0,55	0,57	0,83	1,55	2,49	2,59	2	2,87	3,93	5,79	7,27	7,72
ÜFE	2006	1,96	2,22	2,48	4,46	7,36	11,68	12,64	11,8	11,54	12,04	11,72	11,58
TÜFE	2006	0,75	0,97	1,25	2,6	4,53	4,88	5,76	5,3	6,65	8,01	9,4	9,65
ÜFE	2007	-0,05	0,89	1,88	2,69	3,12	2,98						
TÜFE	2007	1	1,44	2,36	3,6	4,12	3,87						

İktisat yazınında ekonomik istikrar, kaynakların tam kullanımının yanında "fiyatlar genel düzeyinin de istikrarlı bir seyir izlemesi" demektir. Bu da enflasyon oranının düşük olması anlamına gelir. Enflasyon hedeflemesine geçilen ilk yıl olan 2006 yılında % 5'lik hedeften büyük oranda sapılmış ancak tek hanelerde kalınmış idi. 2007 yılında ise tekrar yükselme eğilimine giren enflasyon, açıklanan Mayıs ayı rakamlarının ardından tekrar tek haneli rakamlara dönmüş, Haziran rakamları ile de bu ivme pekiştirilmiştir.

Dünya Bankası tarafından Mayıs ayı sonunda yayımlanan **Global Development Finance** isimli raporda enflasyondaki düşüşün durması sorununun, gelişmekte olan ülkelerin çoğunda var olduğu ifade edilmekte, son 3 yılda enflasyonu sınırlı artış gösteren ülkemizin yanında Paraguay, Arjantin, Hindistan, Güney Afrika, Litvanya gibi enflasyonu ikiye, üçe katlayan ülkelerin var olduğu görülmektedir. Ayrıca rapora göre petrol, emtia ve tarımsal ürünlerin fiyatlarında son birkaç yılda yaşanan artışlar, gelişmekte olan ülkelerde enflasyonu

olumsuz etkilemiştir.

TÜFE

Haziran ayı itibariyle TÜFE aylık (-0,24), altı aylık (3,87), yıllık olarak ise (8,60) olarak gerçekleşmiştir.

ÜFE

Haziran ayı itibariyle ÜFE aylık (-0,11), altı aylık (2,98), yıllık olarak ise (2,89) olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki aya göre en yüksek artış (3,57) ile metal cevheri madenciliği alt sektöründe gerçekleşmiştir.

Gerçekleşen yıllık düşüşün arkasında parasal sıkılaştırmanın gecikmeli etkileri ve yüksek baz etkisi belirleyici olmuştur.

Önümüzdeki aylarda kurlarda ciddi bir sıçrama olmaz, kamu ürünlerinin fiyatlarında büyük artışlara gidilmez ise gerilemenin devam edeceği düşünülmektedir. Ayrıca baz etkisi nedeniyle hesaplamaya yeni dahil edilecek enflasyon gerçekleşmelerinin

düşük olması ile düşme eğiliminin süreceği tahmin edilmektedir. Bu bir avantaj. Ancak döviz kurlarının dalgalanma riski, seçim sonrası yapılması düşünülen zamların yüksek olma ihtimali, Genel Seçimler ve Cumhurbaşkanlığı Seçimi süreci bir soru işareti olarak karşımızda. Ancak düşülecek en büyük hata, istatistikleri, üretilen verilerin güvenilirliğini sorgulamak ve bu tartışmaları sürekli gündemde tutmak olacaktır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerini sorgulayıp ardından bu verilere dayanarak analiz yapmak da önemli bir çelişki gibi görünmektedir.

SONUÇ

Geçmişte olduğu gibi bugünde ekonomimiz için birtakım risk unsurları mevcuttur. Bütün bu risklerin yönetilmesi, yapısal özellikleri dikkate alınarak orta ve uzun vadeli yapısal önlemlerle kontrol edilmesi ekonomimizde kalıcı istikrarın sağlanması bakımından son derece önemlidir.